

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Kerngegevens Personeel Overheid en Onderwijs

2009

Kerngegevens Personeel Overheid en Onderwijs

2009

Voorwoord

Voor u ligt de nieuwe uitgave van de publicatie “Kerngegevens Personeel Overheid en Onderwijs 2009”.

Deze uitgave bevat net zoals voorgaande jaren de basisinformatie van de werknemers bij Overheid en Onderwijs. Sinds 2008 is de site www.kosmos-kennisbank.nl in de lucht, daarmee zijn de overzichten online beschikbaar.

Deze gedrukte uitgave bevat overzichten van de belangrijkste gegevens. Voor specifieke overzichten wordt verwezen naar de internetsite: www.kosmos-kennisbank.nl

Deze uitgave is de enige in zijn soort als het gaat om het totaalbeeld van de 14 overheidssectoren. Deze sectoren omvatten de taakvelden: Openbaar Bestuur, Onderwijs en Wetenschappen en Veiligheid. In deze sectoren zijn ongeveer één miljoen werknemers werkzaam, wat neerkomt op ruim 11% van de werkzame personen in Nederland.

De publicatie is opgebouwd uit 5 hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt gekeken naar enkele kengetallen van de arbeidsmarkt in Nederland. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt aandacht besteed aan: de werkgevers, de werknemers en de niet-actieven bij Overheid en Onderwijs. In hoofdstuk 5 ten slotte worden de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren afzonderlijk belicht.

Suggesties voor verbeteringen en aanvullingen zijn welkom.
U kunt daarvoor het e-mailadres gebruiken zoals vermeld in het colofon.

De directeur Arbeidszaken Publieke Sector,

L.D.P. Lombaers

Inhoud

1. Arbeidszaken Nederland	7
2. Werkgevers Overheid en Onderwijs	13
3. Werkzame personen Overheid en Onderwijs	19
3.1 Instroom werkzame personen	23
3.2 Werkzame personen stand ultimo	25
3.3 Uitstroom werkzame personen	32
4. Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs	37
4.1 Instroom, niet actief	40
4.2 Uitkeringen, niet actief	43
4.3 Uitstroom, niet actief	48
5. Kengetallen arbeidsvoorwaardelijke sectoren Overheid en Onderwijs	53
6. Toelichting	71
6.1 Bronvermelding	73
6.2 KOSMOS	74
6.3 Legenda	74

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

1

Arbeidszaken
Nederland

1

Arbeidszaken Nederland

1	Inleiding	9
1.1	Bevolking Nederland	10
1.	Geslacht	
2.	Leeftijd	
3.	Demografische druk	
1.2	Werkzaam Nederland	10
1.	Werkzame personen	
2.	Arbeidsparticipatie	
3.	Werkzame personen bij Overheid en Onderwijs	
1.3	Arbeidszaken Nederland in beeld	11
figuur 1.1	Netto arbeidsparticipatie Nederland, netto arbeidsparticipatie niet-westerse allochtonen (%)	11
figuur 1.2	Ontwikkeling werkzame personen Nederland en Overheid en Onderwijs	11
figuur 1.3	Ontwikkeling van de demografische druk 1980-2009	12

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat cijfers over de samenstelling van de bevolking in Nederland. Het zijn de zogenaamde ultimo cijfers, de stand op 31 december van het verslagjaar. De cijfers zijn vrijwel geheel afkomstig uit StatLine (CBS).

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Werknemers Overheid en Onderwijs

Onder de werknemers Overheid en Onderwijs worden in deze publicatie verstaan, de werknemers die behoren tot de 14 arbeidsvoorwaardelijke overheidssectoren. Deze sectoren behoren tot de taakvelden: Openbaar Bestuur (Rijk, Gemeenten, Provincies, Rechterlijke Macht, Waterschappen), Onderwijs en Wetenschappen (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs, Hoger Beroepsonderwijs, Wetenschappelijk Onderwijs, Onderzoekinstellingen, Universitair Medische Centra) en Veiligheid (Defensie, Politie). Deze 14 sectoren worden als geheel aangeduid met Overheid en Onderwijs.

Beroepsbevolking

Alle personen (15 tot 65 jaar) die:

- ten minste twaalf uur per week werken, of
- werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste twaalf uur per week gaan werken, of
- verklaren ten minste twaalf uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste twaalf uur per week te vinden.

Netto arbeidsparticipatie

Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van alle personen van 15 tot en met 64 jaar (niet seizoen gecorrigeerd).

Demografische druk

De verhouding (in procenten) van het aantal personen in de leeftijd 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder t.o.v. het aantal personen in de leeftijd 20 tot 65 jaar.

Niet-westerse allochtonen

Allochtonen met als herkomstsgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije. (CBS definitie)

Werkzame personen

Werkzame personen zijn alle mensen in de leeftijd van 15 jaar en ouder die in Nederland wonen en een betaalde werkkring hebben ongeacht de omvang daarvan. Zij kunnen zowel in Nederland als bij een in het buitenland gevestigd bedrijf werkzaam zijn.

1.1 Bevolking Nederland

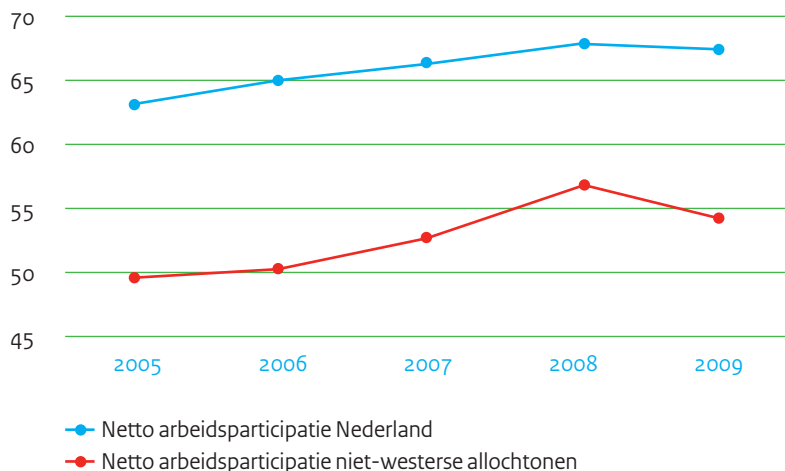
	Einheid	2005	2006	2007	2008	2009
Geslacht						
Mannen	1.000	8.066	8.077	8.089	8.122	8.156
Vrouwen	1.000	8.240	8.257	8.269	8.293	8.329
Totaal	1.000	16.306	16.334	16.358	16.405	16.486
Leeftijd						
0 tot 20 jaar	1.000	3.988	3.976	3.957	3.940	3.934
20 tot 65 jaar	1.000	10.029	10.028	10.033	10.050	10.080
65 jaar en ouder	1.000	2.289	2.330	2.368	2.413	2.472
Demografische druk						
Groene druk	%	39,8	39,6	39,4	39,2	39,0
Grijze druk	%	22,8	23,2	23,6	24,0	24,5
Totaal	%	62,6	62,9	63,0	63,2	63,6

1.2 Werkzaam Nederland

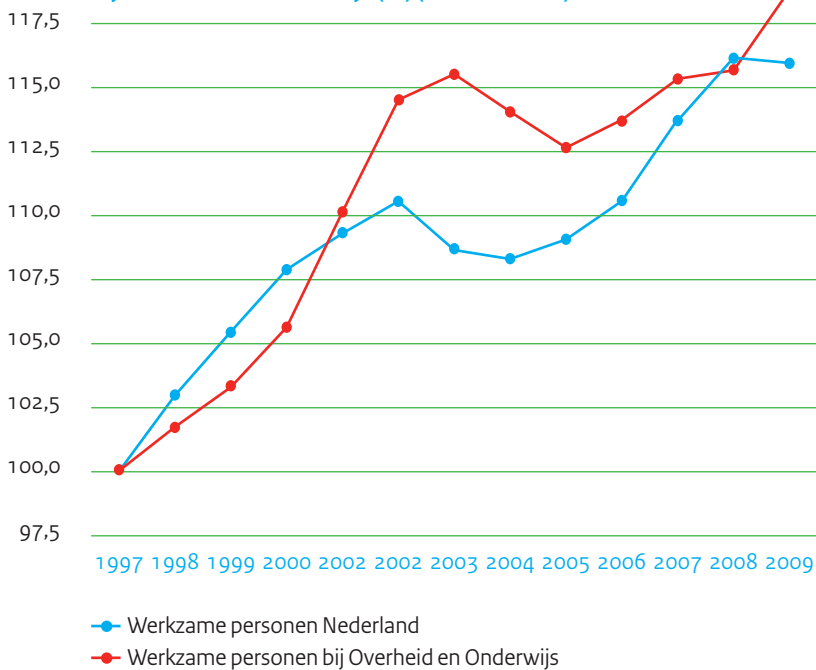
	Einheid	2005	2006	2007	2008	2009
Werkzame personen						
Mannen	1.000	4.357	4.405	4.472	4.516	4.454
Vrouwen	1.000	3.514	3.610	3.730	3.831	3.857
Totaal	1.000	7.871	8.015	8.202	8.348	8.310
Netto arbeidsparticipatie Nederland	%	63	65	66	68	67
Netto arbeidsparticipatie niet-westerse allochtonen	%	49	50	53	57	55
Werkzame personen bij Overheid en Onderwijs						
Werkzaam bij Overheid en Onderwijs	1.000	929	937	948	954	974
Aandeel van de werkzame personen Overheid en Onderwijs t.o.v. Nederland	%	11,8	11,7	11,6	11,4	11,7

1.3 Arbeidszaken Nederland in beeld

Figuur 1.1
Netto arbeidsparticipatie Nederland, netto arbeidsparticipatie niet-westerse allochtonen (%)

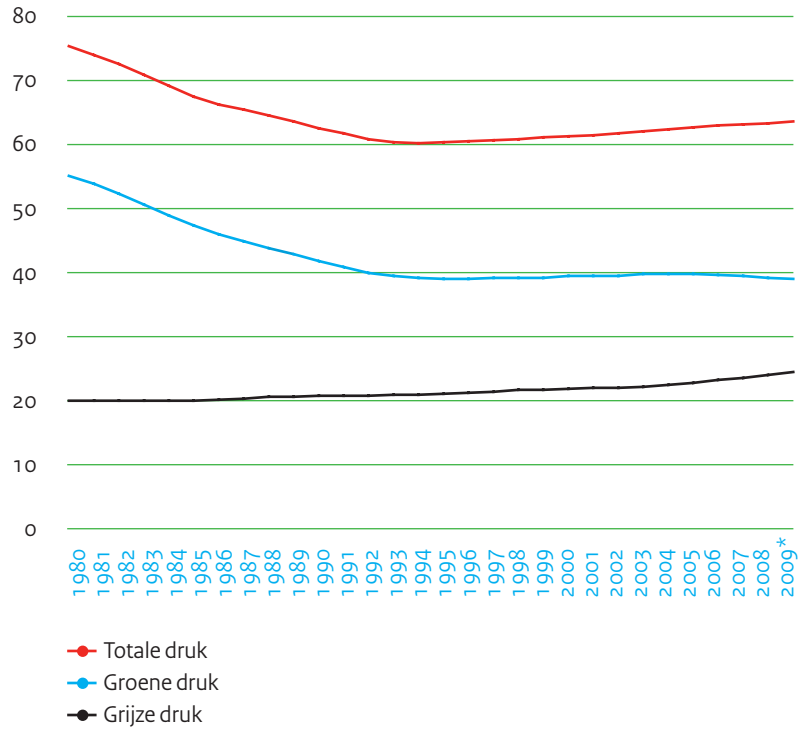

Figuur 1.2
Ontwikkeling werkzame personen in Nederland en bij Overheid en Onderwijs (%) (1997 = 100%)

Figuur 1.3

Ontwikkeling van de demografische druk 1980-2009

2

Werkgevers
Overheid en
Onderwijs

2

Werkgevers Overheid en Onderwijs

2	Inleiding	15
2.1	Werkgevers	17
2.2	Loonsom (raming in miljard euro)	17
figuur 2.1	Ontwikkeling Loonsom vanaf 2004	18

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

2 Inleiding

In dit hoofdstuk komen overzichten die betrekking hebben op de werkgevers bij Overheid en Onderwijs aan bod.

Met de invoering van het sectorenmodel in 1993 is een begin gemaakt met het onderscheiden van afzonderlijke arbeidsvoorwaardelijke sectoren binnen Overheid en Onderwijs. Aanvankelijk waren er 8 sectoren, momenteel worden 14 overheidssectoren onderscheiden. Een aparte plaats hebben de instellingen die wel aan het ABP verbonden zijn maar niet behoren tot de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren. Deze instellingen, zoals de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en een aantal Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's), zijn niet direct verbonden aan een arbeidsvoorwaardelijke sector, daarom komen deze instellingen zijdelings in deze publicatie aan bod.

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Werkgever

De definitie van werkgever is ontleend aan de coderingsmethodiek van ABP. Ter toelichting:

Openbaar bestuur

- Sector Rijk: de ministeries (met uitzondering van het ministerie van Defensie) en de Hoge Colleges van Staat.
De uitvoerende diensten van ministeries zijn veelal bij het (moeder)ministerie ondergebracht. Zo hebben bijvoorbeeld de verschillende belastingkantoren als werkgever het ministerie van Financiën en zijn de justitiële inrichtingen bij de werkgever ministerie van Justitie ingedeeld.
- Sector Gemeenten: de gemeenten. Ook gemeentelijke stichtingen en gemeentelijke bedrijven worden tot deze sector gerekend, mits de volledige financiële verantwoording hiervan is opgenomen in de gemeentebegroting.
- Sector Provincies: de Provincies. Ook provinciale stichtingen en provinciale bedrijven worden tot deze sector gerekend, mits de volledige financiële verantwoording hiervan is opgenomen in de provinciale begroting.
- Sector Rechterlijke Macht: de zittende en de staande magistratuur. Het administratief personeel en ander personeel in dienst bij het ministerie van Justitie behoort tot de sector Rijk.
- Sector Waterschappen: de Waterschappen.

Onderwijs en Wetenschappen

- De onderwijsinstellingen. Hierin zijn opgenomen de sectoren: Primair Onderwijs (PO); Voortgezet Onderwijs (VO); Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO); Hoger Beroepsonderwijs (HBO) en Wetenschappelijk Onderwijs (WO). Bij de sectoren Primair en Voorgezet Onderwijs zijn de werkgevers in veel gevallen de besturen van een samenwerkingsverband van scholen. De werkgevers die zich verenigd hebben in het COLO (Centraal Orgaan van Landelijke Opleidingsorganen) zijn ondergebracht bij het MBO.
- Sector Onderzoekinstellingen: de Onderzoekinstellingen.
- Sector Universitair Medische Centra: de Academische Ziekenhuizen.

Veiligheid

- Sector Defensie: twee werkgevers: de krijgsmacht en het burgerpersoneel. Deze tweedeling omvat ook het ministerie van Defensie.
- Sector Politie: de regionale politiekorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Nederlandse Politieacademie (NPA).

Loonsom

Voor het bepalen van de loonsom is gebruikt gemaakt van de loonopgave van december. Met behulp van die opgave is een raming gemaakt van de totale loonsom in de sector. Deze geraamde loonsom is inclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en eventueel andere specifieke sectorale looncomponenten, als ook werkgeverspremies: ABP, WIA ed.

2.1 Werkgevers

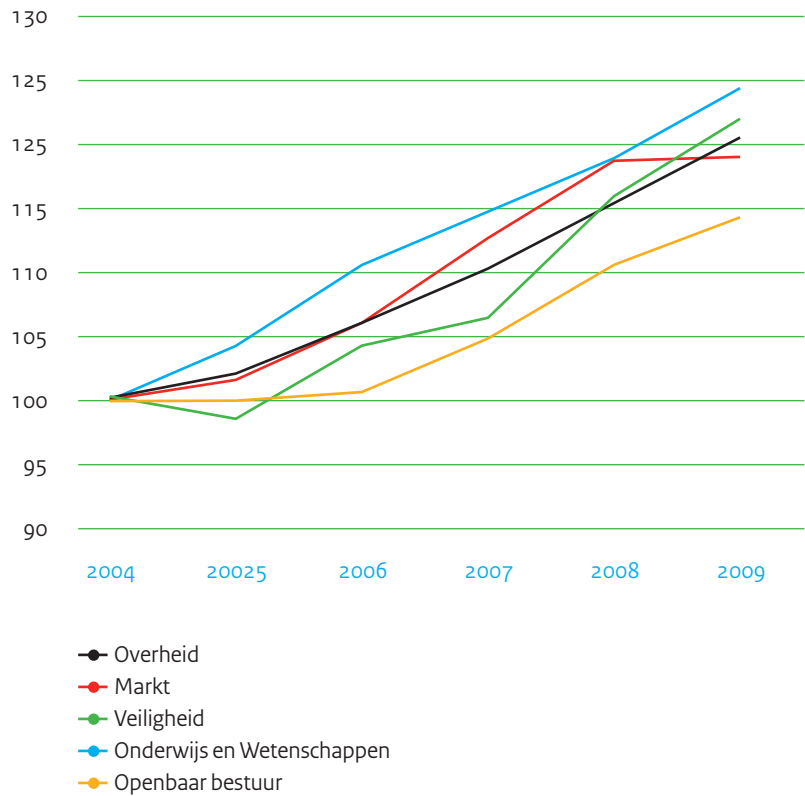
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	768	726	699	654	642	635
Rijk	21	20	20	21	20	20
Gemeenten	683	654	628	581	570	563
Provincies	25	24	23	23	23	23
Rechterlijke Macht	1	1	1	1	1	1
Waterschappen	38	27	27	28	28	28
Onderwijs en Wetenschappen	2.192	2.087	1.953	1.888	1.869	1.792
Primair Onderwijs	1.708	1.610	1.485	1.416	1.361	1.292
Voortgezet Onderwijs	336	333	328	331	363	355
Middelbaar Beroepsonderwijs	74	73	70	70	75	75
Hoger Beroepsonderwijs	44	43	42	43	42	42
Wetenschappelijk Onderwijs	14	14	14	15	15	15
Onderzoekinstellingen	5	5	5	5	5	5
Universitair Medische Centra	11	9	9	8	8	8
Veiligheid	33	33	30	30	30	30
Defensie	2	2	2	2	2	2
Politie	31	31	28	28	28	28
Totaal Overheid en Onderwijs	2.993	2.846	2.682	2.572	2.541	2.457

2.2 Loonsom (raming in miljard euro)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	14,71	14,71	14,82	15,43	16,25	16,81
Rijk	5,75	5,63	6,01	6,36	6,61	6,80
Gemeenten	7,61	7,70	7,42	7,61	8,05	8,36
Provincies	0,64	0,65	0,65	0,68	0,74	0,77
Rechterlijke Macht	0,27	0,28	0,29	0,32	0,34	0,36
Waterschappen	0,44	0,45	0,45	0,46	0,50	0,52
Onderwijs en Wetenschappen	18,25	19,03	20,15	20,94	21,70	22,68
Primair Onderwijs	6,03	6,31	6,75	6,90	7,03	7,20
Voortgezet Onderwijs	4,12	4,23	4,49	4,82	4,95	5,00
Middelbaar Beroepsonderwijs	2,21	2,28	2,50	2,49	2,53	2,68
Hoger Beroepsonderwijs	1,39	1,53	1,65	1,73	1,84	1,97
Wetenschappelijk Onderwijs	2,17	2,22	2,28	2,23	2,33	2,65
Onderzoekinstellingen	0,13	0,13	0,13	0,12	0,13	0,13
Universitair Medische Centra	2,21	2,33	2,35	2,64	2,87	3,05
Veiligheid	5,58	5,51	5,82	5,94	6,46	6,80
Defensie	2,94	2,89	3,06	3,06	3,22	3,43
Politie	2,64	2,62	2,76	2,88	3,24	3,37
Totaal Overheid en Onderwijs	38,54	39,25	40,79	42,31	44,40	46,29
Markt	210,50	213,50	223,20	236,90	249,20	250,30

Figuur 2.1
Ontwikkeling loonsom vanaf 2004 (2004 = 100)

3

Werkzame
personen
Overheid en
Onderwijs

3

Werkzame personen Overheid en Onderwijs

3. Inleiding	21
3.1 Instroom werkzame personen	24
1. Instroom werkzame personen (%)	24
2. Instroom werkzame personen, vrouwen (%)	24
3. Instroom werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)	25
4. Instroom en doorstroom naar hoge functies, vrouwen (%)	25
3.2 Werkzame personen ultimo	26
1. Werkzame personen (x 1000)	26
2. Werkzame personen, gemiddelde deeltijdfactor	26
3. Werkzame personen, in deeltijd (%)	27
4. Werkzame personen, vrouwen (%)	27
5. Werkzame personen, jonger dan 30 jaar (%)	28
6. Werkzame personen, 50 jaar of ouder (%)	28
7. Werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)	29
8. Werkzame personen in hoge functies, vrouwen (%)	29
9. Werkzame personen, voltijdsalaris minder dan 1,5 x minimumloon (%)	30
10. Werkzame personen, voltijdsalaris meer dan 2 x modaal inkomen (%)	30
11. Werkzame personen, hoog opgeleid (%)	31
12. Werkzaam in fte's	31
13. Werkzame personen, Gemeenschappelijke Regelingen	32
14. Volume (fte's) bij Zelfstandige Bestuursorganen per departement	32
3.3 Uitstroom werkzame personen	33
1. Uitstroom werkzame personen (%)	33
2. Uitstroom werkzame personen naar inactiviteit, 50 jaar of ouder (%)	33
3. Gemiddelde leeftijd bij uitstroom naar FPU, FLO of Ouderdomspensioen	34
3.4 Werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld	35
figuur 3.1 Aandeel instroom niet-westerse allochtonen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)	35
figuur 3.2 Aandeel niet-westerse allochtonen van de Nederlandse beroepsbevolking en aantal werkzame personen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)	35
figuur 3.3 Aandeel werkzame personen 50 jaar en ouder, per taakveld (%)	36

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.

www.kosmos-kennisbank.nl

3 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de overzichten van de werknemers bij Overheid en Onderwijs: de instroom van nieuwe werknemers, de zittende werknemers (stand 31 december) en de uitstroom van werknemers. De gegevens zijn ontleend aan de bestanden van het ABP en aan de informatie die de arbeidsvoorwaardelijke sectoren hebben verstrekt.

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Deeltijd

Van deeltijd is sprake als niet de volledige gebruikelijke arbeidsduur gewerkt wordt. De gebruikelijke arbeidsduur is niet in alle sectoren gelijk. De omvang van een volledige werkweek per sector bedraagt ultimo 2008:

Openbaar bestuur: de sectoren Rijk, Gemeenten, Provincies en Rechterlijke Macht: 36 uur per week; de sector Waterschappen 37 uur per week.

Onderwijs en wetenschappen: De sectoren Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Beroepsonderwijs werken niet met het begrip volledige werkweek. Ten behoeve van de sociale verzekeringen wordt een werkweek gedefinieerd als 36,86 uur. De sectoren Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek-instellingen kennen een werkweek van 38 uur. De sector Universitair Medische Centra heeft een werkweek van 36 uur.

Veiligheid: de sector Defensie kent een werkweek van 38 uur. Bij de sector Politie geldt een werkweek van 36 uur, met de keuze 38 uur te mogen werken.

Bij de sector Politie worden de aspiranten meegeteld voor het deel dat ze werkzaam zijn en drukken daarom de deeltijdfactor bij de sector Politie.

Deeltijdfactor

De deeltijdfactor geeft aan welk deel men van de volledige gebruikelijke arbeidsduur werkzaam is.

FLO

Functioneel Leeftijdsontslag. Een prepensioenregeling voor o.a. uitvoerend politiepersoneel, brandweerpersoneel en militairen.

FPU

Flexibel Pensioen en Uittreden. De algemene prepensioenregeling voor personeel bij Overheid en Onderwijs.

Hoge functies

Hoge functies zijn gedefinieerd als de functies die qua fulltime bezoldiging vallen in de bovenste 10 procent van de inkomens.

Hoog opgeleid

De hoogst genoten opleiding is HBO of hoger.

Inactiviteit

Behorend tot de beroepsbevolking maar niet meer werkzaam vanwege werkloosheid (WW) en/of arbeidsongeschiktheid (WAO/WIA) en of het gebruik van een prepensioenregeling (FLO/FPU).

Instroompercentage

Het aandeel nieuwe werknemers dat in het verslagjaar in dienst getreden is en ultimo verslagjaar nog steeds in dienst is t.o.v. van het gemiddelde aantal personen.

Merk op! Werknemers behorend tot werkgevers die zijn toegetreden tot een van de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren worden ook als instroom aangemerkt.

Minimum Inkomen

Overzicht minimumloon per 1 juli (bron ministerie SZW) exclusief vakantiebijslag

2004	2005	2006	2007	2008	2009
1.265,-	1.273,-	1.285,-	1.317,-	1.357,-	1.381,-

Modaal inkomen

Overzicht modaal inkomen (bron CPB)

2004	2005	2006	2007	2008	2009
29.500,-	29.000,-	30.000,-	30.000,-	31.500,-	32.500,-

Niet-westerse alloctonen

Alloctonen met als herkomstsgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije. (CBS definitie)

Ouderdomspensioen

Het pensioen dat men ontvangt bij het bereiken van de 65 jarige leeftijd.

Onderscheid tussen Rijk en rijksdienst

In deze publicatie rekenen wij bij de arbeidsvoorwaardelijke sector Rijk de ministeries (met uitzondering van het ministerie van Defensie) en de Hoge Colleges van Staat.

In het kader van het Programma Vernieuwing Rijksdienst, waarvan een rijksbrede taakstelling van circa 12.800 fte over de periode 2007-2011 deel uitmaakt, wordt een ruimere definitie gehanteerd ten aanzien van het begrip rijksdienst. De uitgangspositie in het Programma omvat 149.138 fte bij ministeries, agentschappen en 35 ZBO's. Per eind 2009 telde de rijksdienst volgens deze definitie 147.006 fte. De ondersteuning van de magistratuur, de rijksonderdelen van politie, het bestuursdepartement van defensie alsmede de MIVD en de Hoge Colleges van Staat vormen hierin aparte onderdelen. Meer informatie over de afbakening van de rijksdienst is te vinden in de Nota Vernieuwing Rijksdienst en de jaarlijkse voortgangsrapportages aan het Parlement, verkrijgbaar via de website www.vernieuwingrijksdienst.nl. Verder zij opgemerkt dat de omvang van de rijksdienst wordt gemeten op basis van feitelijke bezetting in fte. Ook dit verschilt op onderdelen van de meetwijze die in de voorliggende publicatie wordt gehanteerd.

Uitstroombestand

Het aandeel uitgestroomde werknemers dat in het verslagjaar uit dienst getreden is t.o.v. van het gemiddelde aantal personen.

ZBO

Een ZBO is een zelfstandig bestuursorgaan op het niveau van de centrale overheid, dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan de minister.

De informatie over ZBO's in deze publicatie beperkt zich tot de ZBO's die zijn opgenomen in het programma vernieuwing Rijksdienst.

3.1 Instroom werkzame personen

3.1.1 Instroom werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	4	5	6	7	7	7
Rijk	4	5	8	8	6	5
Gemeenten	5	4	5	7	8	8
Provincies	5	5	6	6	7	8
Rechterlijke Macht	6	5	6	6	6	6
Waterschappen	6	5	3	5	8	8
Onderwijs en Wetenschappen	8	8	10	11	11	10
Primair Onderwijs	7	6	7	7	8	7
Voortgezet Onderwijs	7	8	9	10	9	8
Middelbaar Beroepsonderwijs	5	6	8	12	11	7
Hoger Beroepsonderwijs	11	11	14	16	14	12
Wetenschappelijk Onderwijs	14	15	16	16	18	19
Onderzoekinstellingen	12	12	13	13	17	18
Universitair Medische Centra	11	10	11	15	14	14
Veiligheid	5	7	7	8	7	7
Defensie	5	9	8	8	8	9
Politie	4	5	7	8	6	4
Totaal Overheid en Onderwijs	6	7	8	9	9	8

3.1.2 Instroom werkzame personen, vrouwen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	51	52	52	54	56	55
Rijk	56	54	52	53	55	54
Gemeenten	50	52	53	55	57	56
Provincies	48	47	51	50	52	50
Rechterlijke Macht	59	64	61	67	64	60
Waterschappen	37	40	41	38	36	39
Onderwijs en Wetenschappen	65	64	65	65	66	65
Primair Onderwijs	82	82	83	84	82	84
Voortgezet Onderwijs	60	60	58	62	59	59
Middelbaar Beroepsonderwijs	57	58	61	59	57	60
Hoger Beroepsonderwijs	54	58	59	60	61	59
Wetenschappelijk Onderwijs	47	47	49	50	50	51
Onderzoekinstellingen	32	36	39	38	40	34
Universitair Medische Centra	68	67	69	68	71	70
Veiligheid	23	25	29	30	30	25
Defensie	13	16	18	19	20	16
Politie	38	43	45	45	46	44
Totaal Overheid en Onderwijs	57	56	57	58	59	58

3.1.3 Instroom werkzame personen, niet-westerse alloctonen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	10	11	12	12	12	13
Rijk	12	14	13	15	15	15
Gemeenten	10	10	12	11	12	13
Provincies	7	6	5	6	5	7
Rechterlijke Macht	1	4	2	5	2	6
Waterschappen	3	5	5	5	3	6
Onderwijs en Wetenschappen	6	7	7	8	9	9
Primair Onderwijs	4	5	4	5	5	5
Voortgezet Onderwijs	6	6	7	7	8	8
Middelbaar Beroepsonderwijs	7	8	9	13	8	11
Hoger Beroepsonderwijs	4	6	7	7	8	8
Wetenschappelijk Onderwijs	8	10	11	13	14	14
Onderzoekinstellingen	9	14	10	11	15	17
Universitair Medische Centra	9	10	10	10	11	10
Veiligheid	7	7	7	7	7	7
Defensie	6	6	7	7	6	6
Politie	8	8	9	8	9	8
Totaal Overheid en Onderwijs	7	8	9	9	10	10

3.1.4 Instroom en doorstroom naar hoge functies, vrouwen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	26	31	31	32	34	34
Rijk	28	33	32	32	37	30
Gemeenten	25	32	30	34	34	36
Provincies	25	25	28	27	29	30
Rechterlijke Macht	33	22	44	25	44	36
Waterschappen	21	21	25	17	22	29
Onderwijs en Wetenschappen	41	37	36	39	50	50
Primair Onderwijs	55	49	53	56	67	68
Voortgezet Onderwijs	34	31	21	27	21	25
Middelbaar Beroepsonderwijs	34	32	33	31	37	39
Hoger Beroepsonderwijs	33	32	26	35	34	38
Wetenschappelijk Onderwijs	20	21	18	25	22	21
Onderzoekinstellingen	26	10	29	23	21	18
Universitair Medische Centra	42	42	44	39	45	45
Veiligheid	14	12	16	8	18	13
Defensie	7	7	11	9	14	11
Politie	19	18	20	8	21	16
Totaal Overheid en Onderwijs	33	32	31	31	43	42

3.2 Werkzame personen ultimo

3.2.1 Werkzame personen (x 1000)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	334	324	325	321	321	327
Rijk	120	117	120	123	123	124
Gemeenten	188	180	178	171	171	177
Provincies	14	13	13	13	13	13
Rechterlijke Macht	3	3	3	4	4	4
Waterschappen	10	10	10	10	10	10
Onderwijs en Wetenschappen	480	477	482	497	504	512
Primair Onderwijs	180	181	181	185	187	187
Voortgezet Onderwijs	101	100	101	106	105	107
Middelbaar Beroepsonderwijs	55	53	55	55	56	56
Hoger Beroepsonderwijs	34	34	35	39	40	42
Wetenschappelijk Onderwijs	51	49	49	49	51	54
Onderzoekinstellingen	3	3	3	2	3	3
Universitair Medische Centra	57	56	58	60	62	64
Veiligheid	127	128	131	130	130	135
Defensie	69	70	71	68	68	69
Politie	58	58	59	61	62	65
Totaal Overheid en Onderwijs	942	929	937	948	954	974
Totaal Nederland	7.844	7.871	8.015	8.202	8.348	8.310

3.2.2 Werkzame personen, gemiddelde deeltijdfactor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Rijk	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Gemeenten	0,88	0,88	0,88	0,87	0,88	0,88
Provincies	0,91	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Rechterlijke Macht	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Waterschappen	0,92	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Onderwijs en Wetenschappen	0,79	0,79	0,79	0,79	0,78	0,79
Primair Onderwijs	0,75	0,75	0,76	0,76	0,75	0,76
Voortgezet Onderwijs	0,82	0,81	0,82	0,82	0,81	0,81
Middelbaar Beroepsonderwijs	0,79	0,79	0,80	0,80	0,81	0,81
Hoger Beroepsonderwijs	0,73	0,73	0,75	0,74	0,74	0,73
Wetenschappelijk Onderwijs	0,84	0,85	0,81	0,81	0,80	0,79
Onderzoekinstellingen	0,87	0,93	0,93	0,91	0,91	0,91
Universitair Medische Centra	0,82	0,82	0,82	0,81	0,82	0,82
Veiligheid	0,96	0,95	0,96	0,95	0,95	0,95
Defensie	0,98	0,98	0,99	0,98	0,98	0,98
Politie	0,93	0,92	0,92	0,91	0,91	0,92
Totaal Overheid en Onderwijs	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85

3.2.3 Werkzame personen, in deeltijd (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	31	32	33	34	34	34
Rijk	25	26	26	26	27	27
Gemeenten	35	36	38	39	40	39
Provincies	35	39	39	40	40	40
Rechterlijke Macht	30	31	32	33	34	34
Waterschappen	22	22	23	23	24	23
Onderwijs en Wetenschappen	55	56	56	56	57	57
Primair Onderwijs	61	62	62	63	64	63
Voortgezet Onderwijs	51	52	52	53	53	54
Middelbaar Beroepsonderwijs	54	54	54	54	54	53
Hoger Beroepsonderwijs	61	62	60	62	63	63
Wetenschappelijk Onderwijs	41	42	44	44	45	45
Onderzoekinstellingen	36	24	25	28	30	28
Universitair Medische Centra	53	54	54	54	54	53
Veiligheid	14	16	15	16	17	17
Defensie	6	7	4	4	5	5
Politie	25	26	28	29	30	29
Totaal Overheid en Onderwijs	41	42	42	43	44	44
Totaal beroepsbevolking Nederland	37	37	38	38	39	40

3.2.4 Werkzame personen, vrouwen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	40	41	41	42	43	44
Rijk	39	41	41	42	42	42
Gemeenten	40	41	42	44	45	46
Provincies	38	39	40	40	41	42
Rechterlijke Macht	49	50	51	52	53	53
Waterschappen	26	26	26	27	27	27
Onderwijs en Wetenschappen	61	61	62	63	63	63
Primair Onderwijs	78	79	80	80	81	81
Voortgezet Onderwijs	45	47	47	49	49	49
Middelbaar Beroepsonderwijs	52	52	53	53	53	53
Hoger Beroepsonderwijs	47	48	50	50	52	52
Wetenschappelijk Onderwijs	41	42	43	43	44	45
Onderzoekinstellingen	41	31	31	32	34	33
Universitair Medische Centra	67	67	68	68	68	69
Veiligheid	21	22	22	23	24	24
Defensie	13	13	13	13	14	14
Politie	32	33	34	34	35	35
Totaal Overheid en Onderwijs	48	49	49	50	51	51
Totaal Nederland	44	44	45	45	45	46

3.2.5 Werkzame personen, jonger dan 30 jaar (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	9	9	8	8	8	8
Rijk	10	10	10	10	10	9
Gemeenten	9	8	8	7	7	8
Provincies	7	7	6	6	6	6
Rechterlijke Macht	5	4	4	4	3	3
Waterschappen	8	7	6	6	6	6
Onderwijs en Wetenschappen	16	16	16	17	17	18
Primair Onderwijs	19	18	18	18	19	20
Voortgezet Onderwijs	12	12	13	13	13	13
Middelbaar Beroepsonderwijs	7	7	8	8	8	8
Hoger Beroepsonderwijs	8	9	11	11	10	10
Wetenschappelijk Onderwijs	25	24	26	26	27	28
Onderzoekinstellingen	14	25	23	21	22	22
Universitair Medische Centra	21	20	20	21	21	22
Veiligheid	28	28	28	28	28	28
Defensie	36	37	36	36	36	37
Politie	18	18	19	19	20	19
Totaal Overheid en Onderwijs	15	15	15	15	16	16
Totaal Nederland	26	26	26	26	26	26

3.2.6 Werkzame personen, 50 jaar of ouder (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	31	31	32	34	36	37
Rijk	27	27	28	30	32	35
Gemeenten	33	33	35	36	37	39
Provincies	36	35	37	38	40	41
Rechterlijke Macht	40	40	40	42	42	43
Waterschappen	32	33	34	36	37	38
Onderwijs en Wetenschappen	33	34	35	36	37	38
Primair Onderwijs	30	32	34	35	36	37
Voortgezet Onderwijs	41	41	42	42	43	44
Middelbaar Beroepsonderwijs	43	44	45	47	48	50
Hoger Beroepsonderwijs	39	39	38	39	40	40
Wetenschappelijk Onderwijs	28	28	27	28	28	27
Onderzoekinstellingen	31	26	27	29	29	29
Universitair Medische Centra	22	22	24	25	26	27
Veiligheid	18	19	21	22	23	24
Defensie	14	15	17	18	20	20
Politie	22	23	24	26	28	30
Totaal Overheid en Onderwijs	30	31	32	34	35	36
Totaal Nederland	21	22	22	23	24	25

3.2.7 Werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	6,8	7,0	7,3	7,3	7,6	7,9
Rijk	6,6	7,0	7,4	7,9	8,2	8,4
Gemeenten	7,5	7,7	7,9	7,6	8,0	8,3
Provincies	3,3	3,5	3,6	3,7	3,7	4,0
Rechterlijke Macht	1,5	1,6	1,7	1,9	1,9	2,1
Waterschappen	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8	2,1
Onderwijs en Wetenschappen	4,3	4,4	4,6	4,8	5,0	5,2
Primair Onderwijs	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7
Voortgezet Onderwijs	3,8	4,0	4,2	4,1	4,5	4,7
Middelbaar Beroepsonderwijs	4,5	4,7	5,0	5,8	5,9	6,1
Hoger Beroepsonderwijs	3,3	3,5	3,8	4,1	4,4	4,7
Wetenschappelijk Onderwijs	4,7	5,3	5,9	6,8	7,6	8,3
Onderzoekinstellingen	5,3	6,0	6,2	6,8	7,7	8,9
Universitair Medische Centra	6,4	6,7	6,7	7,1	7,4	7,5
Veiligheid	4,4	4,4	4,6	4,7	4,9	5,0
Defensie	4,2	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6
Politie	4,6	4,7	4,9	5,1	5,2	5,3
Totaal Overheid en Onderwijs	5,2	5,3	5,5	5,6	5,9	6,0
Totaal Nederland	7,9	8,1	8,3	8,8	9,2	9,3

3.2.8 Werkzame personen in hoge functies, vrouwen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	19	20	21	22	23	24
Rijk	20	21	22	23	23	24
Gemeenten	19	20	21	22	23	24
Provincies	16	16	19	20	21	21
Rechterlijke Macht	20	20	22	20	21	23
Waterschappen	9	9	10	10	11	12
Onderwijs en Wetenschappen	25	26	27	28	32	33
Primair Onderwijs	33	34	36	37	44	46
Voortgezet Onderwijs	17	19	19	20	20	22
Middelbaar Beroepsonderwijs	26	26	27	27	28	29
Hoger Beroepsonderwijs	25	26	24	27	29	31
Wetenschappelijk Onderwijs	11	12	12	13	14	14
Onderzoekinstellingen	13	11	12	13	14	14
Universitair Medische Centra	28	28	31	32	33	35
Veiligheid	8	9	10	9	10	10
Defensie	5	6	6	6	7	7
Politie	12	13	14	12	13	13
Totaal Overheid en Onderwijs	20	21	22	23	26	27

3.2.9 Werkzame personen, voltijdsalaris minder dan 1,5x minimumloon (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	7	6	5	5	5	5
Rijk	8	7	7	6	6	6
Gemeenten	7	6	5	5	4	4
Provincies	4	3	1	1	1	1
Rechterlijke Macht	0	0	0	0	0	0
Waterschappen	3	2	1	1	1	1
Onderwijs en Wetenschappen	10	9	8	8	7	7
Primair Onderwijs	11	10	9	9	8	8
Voortgezet Onderwijs	8	7	6	5	5	5
Middelbaar Beroepsonderwijs	7	6	5	5	4	4
Hoger Beroepsonderwijs	6	5	4	5	4	4
Wetenschappelijk Onderwijs	15	15	9	9	5	6
Onderzoekinstellingen	17	15	7	5	5	5
Universitair Medische Centra	11	10	10	10	11	11
Veiligheid	25	25	25	24	23	22
Defensie	35	35	35	35	33	32
Politie	13	12	12	12	12	12
Totaal Overheid en Onderwijs	11	10	9	9	8	7

3.2.10 Werkzame personen, voltijdsalaris meer dan 2x modaal inkomen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	11	11	12	12	13	13
Rijk	14	15	15	15	16	17
Gemeenten	7	7	8	8	8	9
Provincies	12	14	16	18	21	19
Rechterlijke Macht	82	86	84	82	85	85
Waterschappen	8	8	9	9	10	10
Onderwijs en Wetenschappen	9	9	9	9	9	9
Primair Onderwijs	1	1	1	1	1	1
Voortgezet Onderwijs	11	11	11	10	11	10
Middelbaar Beroepsonderwijs	8	8	8	8	9	8
Hoger Beroepsonderwijs	26	26	26	23	26	24
Wetenschappelijk Onderwijs	18	18	19	19	20	20
Onderzoekinstellingen	13	14	14	14	14	15
Universitair Medische Centra	10	11	11	11	11	11
Veiligheid	4	4	4	5	5	5
Defensie	6	6	6	6	7	7
Politie	3	3	2	3	3	4
Totaal Overheid en Onderwijs	9	9	9	9	10	10

3.2.11 Werkzame personen, hoog opgeleid (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur		48		51		53
Rijk		47		51		55
Gemeenten		46		49		50
Provincies		64		62		65
Rechterlijke Macht		100		93		99
Waterschappen		42		44		47
Onderwijs en Wetenschappen		81		81		82
Primair Onderwijs		84		88		87
Voortgezet Onderwijs		82		82		82
Middelbaar Beroepsonderwijs		78		75		76
Hoger Beroepsonderwijs		81		80		84
Wetenschappelijk Onderwijs		81		83		85
Onderzoekinstellingen		76		81		82
Universitair Medische Centra		65		67		69
Veiligheid		18		24		24
Defensie		20		26		28
Politie		16		21		20
Totaal Overheid en Onderwijs		60		62		64
Totaal Nederland		29		30		31

3.2.12 Werkzaam in fte's (*1.000)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	302	291	292	289	289	296
Rijk	111	108	112	115	115	115
Gemeenten	166	159	156	150	150	156
Provincies	12	12	12	12	12	12
Rechterlijke Macht	3	3	3	3	3	3
Waterschappen	9	9	9	9	9	9
Onderwijs en Wetenschappen	378	375	380	391	395	404
Primair Onderwijs	136	136	137	140	140	142
Voortgezet Onderwijs	82	82	83	87	86	87
Middelbaar Beroepsonderwijs	43	42	44	44	45	46
Hoger Beroepsonderwijs	25	25	27	29	30	31
Wetenschappelijk Onderwijs	43	41	40	40	41	43
Onderzoekinstellingen	2	2	2	2	2	2
Universitair Medische Centra	46	46	47	49	51	53
Veiligheid	122	123	125	123	123	128
Defensie	68	69	70	67	66	68
Politie	54	54	55	56	57	60
Totaal Overheid en Onderwijs	802	789	797	803	807	827

3.2.13 Volume (fte's) bij Zelfstandige Bestuursorganen, per departement

	2006	2007	2008	2009
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	1.693	1.891	1.918	1.811
Economische Zaken	2.253	2.314	2.320	2.229
Financiën	1.047	1.091	1.076	1.104
Justitie	2.386	1.971	1.908	1.933
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	1.602	1.573	1.613	1.668
Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	9.123	8.991	8.584	8.460
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	22.345	20.848	19.889	20.885
Verkeer en Waterstaat	3.340	3.427	3.508	3.335
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	2.085	2.072	2.103	2.063
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	3.420	3.524	3.285	2.971
Totaal	49.294	47.702	46.204	46.459

3.2.14 Werkzame personen, Gemeenschappelijke Regelingen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	18.009	18.592	19.533	20.639	24.705	26.250
Fte's	14.767	15.431	16.408	17.337	20.999	22.575
Gemiddelde deeltijdfactor	0,82	0,83	0,84	0,84	0,85	0,86
Geslacht (%)						
man	54	53	54	54	55	54
vrouw	47	47	46	46	45	46
Leeftijd (%)						
jonger dan 30 jaar	8	8	7	8	8	8
50 jaar of ouder	32	33	34	35	36	37

3.3 Uitstroom werkzame personen

3.3.1 Uitstroom werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	7	8	6	8	7	5
Rijk	9	8	4	5	6	5
Gemeenten	7	8	7	10	8	5
Provincies	7	8	7	8	8	6
Rechterlijke Macht	2	3	3	3	4	4
Waterschappen	5	5	5	8	8	5
Onderwijs en Wetenschappen	8	9	8	9	9	8
Primair Onderwijs	6	6	7	6	6	6
Voortgezet Onderwijs	8	8	7	8	8	7
Middelbaar Beroepsonderwijs	10	9	7	7	9	8
Hoger Beroepsonderwijs	9	10	10	10	11	10
Wetenschappelijk Onderwijs	15	18	16	18	15	15
Onderzoekinstellingen	13	16	16	18	16	13
Universitair Medische Centra	10	10	10	10	11	11
Veiligheid	7	6	8	8	8	8
Defensie	11	8	10	10	10	10
Politie	4	4	6	5	5	5
Totaal Overheid en Onderwijs	8	8	8	8	8	7

3.3.2 Uitstroom werkzame personen naar inactiviteit, 50 jaar of ouder (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	8,3	13,5	5,0	2,5	2,4	2,5
Rijk	10,1	14,3	2,1	2,1	1,9	2,7
Gemeenten	7,4	13,3	6,7	2,6	2,6	2,2
Provincies	10,1	17,5	3,8	3,2	3,2	3,0
Rechterlijke Macht	2,2	3,0	2,3	1,8	1,8	5,0
Waterschappen	6,4	5,8	3,9	4,3	4,1	4,2
Onderwijs en Wetenschappen	6,3	7,9	3,8	4,0	4,0	3,6
Primair Onderwijs	5,4	5,7	3,9	4,2	4,1	3,3
Voortgezet Onderwijs	6,3	7,7	4,3	4,3	4,4	4,0
Middelbaar Beroepsonderwijs	8,1	10,4	2,5	3,1	4,1	3,7
Hoger Beroepsonderwijs	7,2	8,9	4,1	3,4	3,5	3,5
Wetenschappelijk Onderwijs	7,1	13,0	4,2	3,9	3,5	4,5
Onderzoekinstellingen	5,8	7,4	3,2	5,2	3,0	4,8
Universitair Medische Centra	5,5	6,5	3,4	3,7	3,2	3,0
Veiligheid	11,7	6,6	6,3	6,1	5,9	4,9
Defensie	18,9	8,2	6,3	6,2	6,0	5,4
Politie	5,3	5,4	6,3	6,1	5,7	4,5
Totaal Overheid en Onderwijs	7,5	9,8	4,4	3,7	3,6	3,3

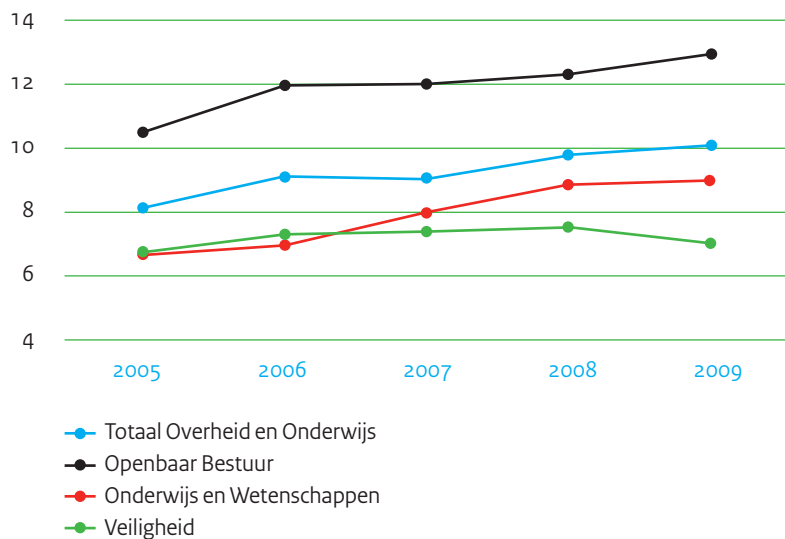

3.3.3 Gemiddelde leeftijd bij uitstroom naar FPU, FLO of Ouderdomspensioen

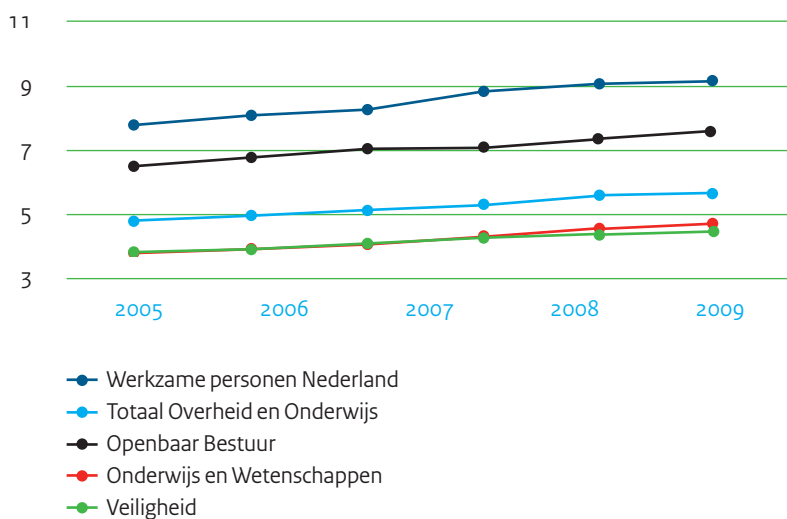
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	59,9	58,7	60,1	61,7	62,1	62,7
Rijk	59,6	58,8	61,6	62,0	62,0	62,4
Gemeenten	60,2	58,7	59,7	61,6	62,1	62,8
Provincies	60,0	57,9	61,2	61,7	62,7	63,3
Rechterlijke Macht	63,2	62,0	63,5	63,4	64,0	64,7
Waterschappen	61,3	60,9	61,8	62,0	62,3	62,8
Onderwijs en Wetenschappen	61,1	60,6	61,9	62,0	62,3	62,8
Primair Onderwijs	61,3	61,0	61,8	61,8	62,3	62,7
Voortgezet Onderwijs	61,3	61,0	61,8	61,9	62,3	62,8
Middelbaar Beroepsonderwijs	60,3	60,1	61,8	61,7	61,9	62,8
Hoger Beroepsonderwijs	60,8	60,1	61,6	62,1	62,3	62,9
Wetenschappelijk Onderwijs	61,6	60,5	62,3	62,6	63,1	63,5
Onderzoekinstellingen	62,1	61,9	62,4	62,8	63,6	63,8
Universitair Medische Centra	61,7	60,7	62,5	62,2	62,7	62,9
Veiligheid	58,0	58,2	58,2	58,2	58,4	58,5
Defensie	57,6	56,4	55,7	55,4	55,6	56,2
Politie	60,2	60,3	60,2	60,3	60,3	60,4
Totaal	60,0	59,4	60,5	61,2	61,6	62,0

3.4 Werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld

Figuur 3.1
Aandeel instroom niet-westerse allochtonen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)

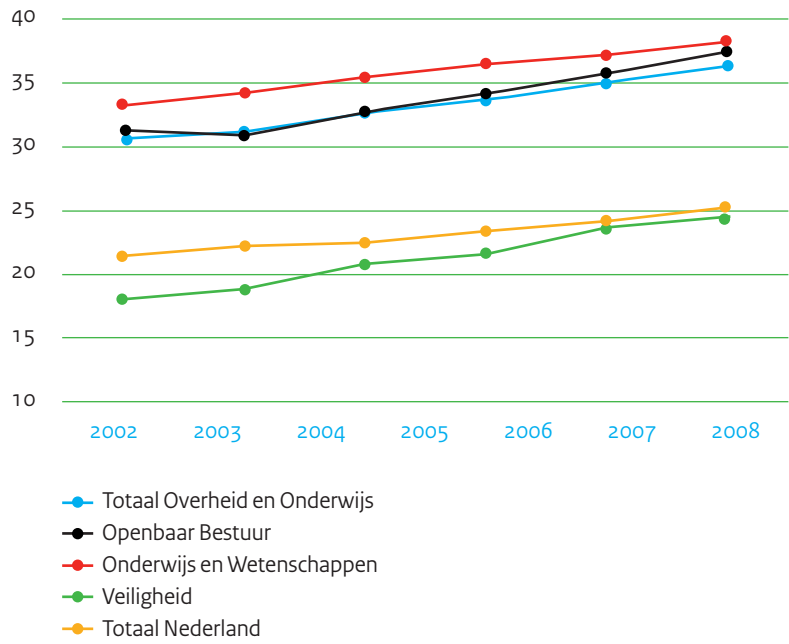

Figuur 3.2
Aandeel niet-westerse allochtonen van de Nederlandse beroepsbevolking en aantal werkzame personen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)

Figuur 3.3

Aandeel werkzame personen 50 jaar en ouder, per taakveld (%)

4

Voormalig
werkzame
personen
Overheid en
Onderwijs

4

Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs

4	Inleiding	39
4.1	Instroom niet actief	40
1	Nieuwe uitkeringen WIA	40
2	Nieuwe uitkeringen WIA (per 1000 verzekerden)	40
3	Nieuwe uitkeringen WW	41
4	Nieuwe uitkeringen WW (per 1000 verzekerden)	41
5	Nieuwe uitkeringen (pre)pensioen	42
4.2	Uitkeringen niet actief ultimo	43
1	Uitkeringen WAO ultimo	43
2	Uitkeringen WAO ultimo, 50 jaar of ouder (%)	43
3	Uitkeringen WIA ultimo	44
4	Uitkeringen WIA ultimo, 50 jaar of ouder (%)	44
5	Uitkeringen WW ultimo	45
6	Uitkeringen WW ultimo, 50 jaar of ouder (%)	45
7	Uitkeringen FPU en of FLO ultimo	46
8	Uitkeringen WAO (miljoen euro)	46
9	Uitkeringen WIA (miljoen euro)	47
10	Uitkeringen WW (miljoen euro)	47
4.3	Uitstroom niet actief	48
1	Beëindigde uitkeringen WAO	48
2	Beëindigde uitkeringen WIA	48
3	Beëindigde uitkeringen WW	49
4.4	Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld	50
figuur 4.1	Aantal uitkeringen ultimo, arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA)	50
figuur 4.2	Aantal uitkeringen ultimo, werkloosheid (WW)	50
figuur 4.3	Aantal uitkeringen prepensioen (FLO, FPU)	51

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

4 Inleiding

De gegevens in dit hoofdstuk hebben betrekking op personen die niet langer actief zijn bij Overheid en Onderwijs.

Allereerst zijn dat de personen met een sociale verzekeringsuitkering (WW, WIA, WAO), daarnaast zijn het de personen die met een ouderdomsregeling het arbeidsproces voor het bereiken van hun 65ste jaar hebben verlaten.

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Arbeidsongeschikten

Met ingang van 1 januari 1998 is voor Overheid en Onderwijs de WAO ingevoerd.

Op 1 januari 2006 (formeel op 29-12-2005) is de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) in werking getreden. De wet bestaat uit twee delen: de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en de regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA).

Beëindigde uitkeringen

Een uitkering wordt als beëindigd aangemerkt als de reden voor de uitkering wegvalt: herstel, werkzaam, bereiken 65 jarige leeftijd, etc. Het is, vooral in de WW, mogelijk dat één persoon meerdere keren per jaar zijn uitkering beëindigt, dus meerdere keren als beëindigde uitkering wordt aangemerkt.

Nieuwe uitkeringen

Een uitkering wordt als nieuw aangemerkt als een uitkering in de verslagperiode wordt aangevraagd en verkregen. Voornamelijk in de WW is het mogelijk dat één persoon meerdere keren per jaar een uitkering aanvraagt en krijgt, dus meerdere keren als nieuwe uitkering wordt aangemerkt.

Uitkering

De som van alle uitkeringen gedurende het verslagjaar. Dit bedrag is inclusief de vakantietoeslag. Het uitkeringspercentage van de WAO is in 2007 voor de volledig arbeidsongeschikten verhoogd.

Werklozen

Met ingang van 1 januari 2001 is bij Overheid en Onderwijs de WW ingevoerd.

Werknemers bij Overheid en Onderwijs krijgen vanaf die datum na ontslag een WW-uitkering. Oude gevallen van vóór 1 januari 2001 behouden hun aanspraken op de toen geldende wachtgeldregelingen.

De instroomcijfers en uitstroomcijfers van de WW (verslagjaar 2007) zijn vanwege een correctie in de telwijze aangepast.

4.1 Instroom, niet actief

4.1.1 Nieuwe uitkeringen WIA

	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	485	567	612	658
Rijk	135	177	197	228
Gemeenten	319	352	387	386
Provincies	23	27	12	22
Rechterlijke Macht	1	2	2	3
Waterschappen	7	9	14	19
Onderwijs en Wetenschappen	763	918	1.033	953
Primair Onderwijs	346	417	443	398
Voortgezet Onderwijs	159	194	241	215
Middelbaar Beroepsonderwijs	83	108	129	138
Hoger Beroepsonderwijs	43	60	66	67
Wetenschappelijk Onderwijs	45	52	63	69
Onderzoekinstellingen	2	3	4	2
Universitair Medische Centra	85	84	87	64
Veiligheid	143	158	178	219
Defensie	63	66	76	97
Politie	80	92	102	122
Totaal Overheid en Onderwijs	1.391	1.643	1.823	1.830

4.1.2 Nieuwe uitkeringen WIA (per 1000 verzekerden)

	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	1,4	1,7	1,9	2,0
Rijk	1,1	1,5	1,7	1,9
Gemeenten	1,7	1,9	2,2	2,2
Provincies	1,7	2,0	0,9	1,7
Rechterlijke Macht	0,3	0,6	0,6	0,9
Waterschappen	0,7	0,9	1,4	1,9
Onderwijs en Wetenschappen	1,6	1,9	2,2	1,9
Primair Onderwijs	1,9	2,3	2,5	2,2
Voortgezet Onderwijs	1,6	1,9	2,4	2,1
Middelbaar Beroepsonderwijs	1,5	2,0	2,4	2,5
Hoger Beroepsonderwijs	1,3	1,8	1,9	1,8
Wetenschappelijk Onderwijs	0,9	1,0	1,3	1,4
Onderzoekinstellingen	0,7	1,1	1,5	0,8
Universitair Medische Centra	1,5	1,5	1,5	1,1
Veiligheid	1,1	1,2	1,4	1,7
Defensie	0,9	0,9	1,1	1,4
Politie	1,4	1,6	1,7	2,0
Totaal Overheid en Onderwijs	1,5	1,8	2,0	1,9

4.1.3 Nieuwe uitkeringen WW

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	3.234	2.915	2.380	1.718	1.351	2.094
Rijk	1.263	1.016	789	634	407	845
Gemeenten	1.795	1.718	1.456	966	821	1.117
Provincies	115	114	89	77	88	71
Rechterlijke Macht	11	9	7	2	2	14
Waterschappen	50	58	39	39	33	47
Onderwijs en Wetenschappen	10.681	11.116	9.730	8.274	6.622	8.881
Primair Onderwijs	3.832	4.256	4.076	3.783	2.794	3.221
Voortgezet Onderwijs	1.802	1.842	1.612	1.404	1.300	1.463
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.235	1.071	799	663	788	1.196
Hoger Beroepsonderwijs	599	682	533	495	442	622
Wetenschappelijk Onderwijs	2.047	2.059	1.788	1.263	851	1.558
Onderzoekinstellingen	211	182	89	84	67	80
Universitair Medische Centra	955	1.024	833	582	380	741
Veiligheid	2.238	1.558	1.255	876	680	868
Defensie	1.826	1.220	970	696	497	602
Politie	412	338	285	180	183	266
Totaal Overheid en Onderwijs	16.153	15.589	13.365	10.868	8.653	11.843
Totaal Nederland	385.720	364.560	300.810	253.520	242.080	427.610

4.1.4 Nieuwe uitkeringen WW (per 1000 verzekerden)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	10	9	7	5	4	6
Rijk	10	9	7	5	3	7
Gemeenten	9	9	8	6	5	6
Provincies	8	8	7	6	7	5
Rechterlijke Macht	4	3	2	1	1	4
Waterschappen	5	6	4	4	3	5
Onderwijs en Wetenschappen	22	23	20	17	13	17
Primair Onderwijs	21	24	23	21	15	17
Voortgezet Onderwijs	18	18	16	14	12	14
Middelbaar Beroepsonderwijs	22	20	15	12	14	21
Hoger Beroepsonderwijs	18	20	15	13	11	15
Wetenschappelijk Onderwijs	39	41	36	26	17	29
Onderzoekinstellingen	71	66	34	33	27	31
Universitair Medische Centra	17	18	15	10	6	12
Veiligheid	17	12	10	7	5	7
Defensie	26	17	14	10	7	9
Politie	7	6	5	3	3	4
Totaal Overheid en Onderwijs	17	17	14	12	9	12

4.1.5 Nieuwe uitkeringen (pre)pensioen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	7.966	12.774	3.623	2.694	2.722	2.790
Rijk	3.505	5.095	698	781	798	1.085
Gemeenten	3.832	6.955	2.567	1.569	1.571	1.313
Provincies	397	489	174	147	147	160
Rechterlijke Macht	28	45	44	41	58	77
Waterschappen	204	190	140	156	148	155
Onderwijs en Wetenschappen	7.930	11.654	5.230	5.902	6.559	6.295
Primair Onderwijs	2.017	2.716	1.824	2.061	2.271	2.094
Voortgezet Onderwijs	2.120	2.977	1.500	1.682	1.810	1.625
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.595	2.331	498	664	921	926
Hoger Beroepsonderwijs	668	1.003	461	413	457	513
Wetenschappelijk Onderwijs	964	1.842	538	594	623	620
Onderzoekinstellingen	37	61	23	34	24	34
Universitair Medische Centra	529	724	386	454	453	483
Veiligheid	2.860	1.664	1.782	1.797	1.767	1.671
Defensie	2.251	924	835	805	752	787
Politie	609	740	947	992	1.015	884
Totaal Overheid en Onderwijs	18.756	26.092	10.635	10.393	11.048	10.756

4.2 Uitkeringen, niet actief ultimo

4.2.1 Uitkeringen WAO ultimo

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	31.706	29.490	27.248	25.152	23.237	21.446
Rijk	8.935	8.349	7.736	7.254	6.816	6.376
Gemeenten	20.749	19.255	17.801	16.328	14.966	13.736
Provincies	1.277	1.184	1.070	978	902	824
Rechterlijke Macht	240	220	212	195	182	176
Waterschappen	505	482	429	397	371	334
Onderwijs en Wetenschappen	42.971	39.456	35.958	32.959	30.036	27.298
Primair Onderwijs	16.713	15.330	14.163	12.873	11.794	11.264
Voortgezet Onderwijs	10.012	9.140	8.288	7.666	6.803	5.573
Middelbaar Beroepsonderwijs	6.376	5.835	5.158	4.686	4.263	3.843
Hoger Beroepsonderwijs	2.575	2.359	2.161	1.977	1.806	1.631
Wetenschappelijk Onderwijs	2.952	2.710	2.496	2.309	2.136	1.966
Onderzoekinstellingen	245	225	136	124	112	103
Universitair Medische Centra	4.098	3.857	3.556	3.324	3.122	2.919
Veiligheid	5.595	5.311	4.981	4.625	4.423	4.203
Defensie	3.073	2.959	2.770	2.541	2.410	2.276
Politie	2.522	2.352	2.211	2.084	2.013	1.927
Totaal Overheid en Onderwijs	80.272	74.257	68.187	62.736	57.696	52.947
Totaal Nederland	163.050	161.100	168.650	172.480	171.290	167.090

4.2.2 Uitkeringen WAO ultimo, 50 jaar of ouder (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	71	73	76	78	79	80
Rijk	63	67	70	72	74	76
Gemeenten	74	76	78	80	81	82
Provincies	74	77	78	79	80	82
Rechterlijke Macht	58	60	65	68	71	73
Waterschappen	71	74	76	77	78	81
Onderwijs en Wetenschappen	78	80	83	84	86	86
Primair Onderwijs	76	79	82	84	85	86
Voortgezet Onderwijs	85	87	89	89	90	91
Middelbaar Beroepsonderwijs	82	84	87	89	90	91
Hoger Beroepsonderwijs	81	83	85	87	88	89
Wetenschappelijk Onderwijs	72	75	78	80	81	81
Onderzoekinstellingen	59	62	62	65	65	64
Universitair Medische Centra	61	65	69	72	74	76
Veiligheid	55	58	61	65	66	68
Defensie	56	58	60	64	65	66
Politie	52	57	61	65	68	70
Totaal Overheid en Onderwijs	73	76	78	80	81	82
Totaal Nederland	62	65	68	70	71	72

4.2.3 Uitkeringen WIA ultimo

	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	473	1.003	1.539	2.198
Rijk	131	295	472	691
Gemeenten	311	643	978	1.381
Provincies	23	46	55	74
Rechterlijke Macht	1	3	5	7
Waterschappen	7	16	29	45
Onderwijs en Wetenschappen	731	1.584	2.515	3.454
Primair Onderwijs	333	720	1.116	1.553
Voortgezet Onderwijs	151	335	552	725
Middelbaar Beroepsonderwijs	80	176	291	424
Hoger Beroepsonderwijs	41	98	158	226
Wetenschappelijk Onderwijs	44	91	156	220
Onderzoekinstellingen	2	5	9	11
Universitair Medische Centra	80	159	233	295
Veiligheid	137	281	442	644
Defensie	59	120	192	286
Politie	78	161	250	358
Totaal Overheid en Onderwijs	1.341	2.868	4.496	6.296
Totaal Nederland	19.000	38.300	59.500	82.900

4.2.4 Uitkeringen WIA ultimo, 50 jaar of ouder (%)

	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	50	50	54	57
Rijk	52	46	50	52
Gemeenten	49	52	57	59
Provincies	48	39	36	49
Rechterlijke Macht				
Waterschappen		69	59	56
Onderwijs en Wetenschappen	54	58	62	64
Primair Onderwijs	53	56	60	63
Voortgezet Onderwijs	62	64	65	68
Middelbaar Beroepsonderwijs	66	68	72	73
Hoger Beroepsonderwijs	51	63	65	64
Wetenschappelijk Onderwijs	48	48	53	55
Onderzoekinstellingen				
Universitair Medische Centra	38	40	52	52
Veiligheid	33	33	35	36
Defensie	20	24	25	27
Politie	42	40	43	44
Totaal Overheid en Onderwijs	51	53	56	59

4.2.5 Uitkeringen WW ultimo

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	3.141	2.905	2.347	1.605	1.478	1.767
Rijk	1.197	1.015	802	573	460	603
Gemeenten	1.756	1.711	1.415	923	911	1.039
Provincies	121	112	92	79	82	75
Rechterlijke Macht	6	11	5	1	0	9
Waterschappen	61	56	33	29	25	41
Onderwijs en Wetenschappen	9.498	9.625	8.395	6.070	5.835	6.535
Primair Onderwijs	3.248	3.587	3.478	2.697	2.519	2.619
Voortgezet Onderwijs	1.772	1.857	1.724	1.270	1.298	1.253
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.210	1.152	926	633	684	888
Hoger Beroepsonderwijs	634	675	584	450	439	496
Wetenschappelijk Onderwijs	1.688	1.472	1.100	664	579	838
Onderzoekinstellingen	221	170	56	38	37	41
Universitair Medische Centra	725	712	527	318	279	400
Veiligheid	1.445	1.009	700	470	417	471
Defensie	1.065	708	472	314	257	294
Politie	380	301	228	156	160	177
Totaal Overheid en Onderwijs	14.084	13.539	11.442	8.145	7.730	8.773
Totaal Nederland	323.400	305.140	249.140	191.970	170.830	269.860

4.2.6 Uitkeringen WW ultimo, 50 jaar of ouder (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	28	37	49	57	56	43
Rijk	28	36	47	52	49	36
Gemeenten	28	38	51	60	60	47
Provincies	25	31	50	56	52	52
Rechterlijke Macht		18				22
Waterschappen	28	36	55	59	56	37
Onderwijs en Wetenschappen	35	42	51	59	56	48
Primair Onderwijs	42	48	55	63	61	57
Voortgezet Onderwijs	46	53	62	68	62	58
Middelbaar Beroepsonderwijs	42	53	60	65	56	47
Hoger Beroepsonderwijs	40	44	53	59	54	49
Wetenschappelijk Onderwijs	11	15	21	30	28	20
Onderzoekinstellingen	10	18	34	37	27	20
Universitair Medische Centra	20	25	35	39	39	27
Veiligheid	12	19	26	30	29	24
Defensie	9	15	21	25	21	21
Politie	19	27	37	40	43	27
Totaal Overheid en Onderwijs	31	39	49	57	54	46
Totaal Nederland	35	39	47	52	48	36

4.2.7 Uitkeringen FPU en of FLO ultimo

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	25.745	35.937	36.897	34.148	31.196	27.531
Rijk	7.731	11.484	11.004	10.189	9.377	8.525
Gemeenten	15.805	21.459	23.060	21.223	19.217	16.593
Provincies	1.488	2.233	2.104	2.001	1.901	1.755
Rechterlijke Macht	65	78	90	101	104	98
Waterschappen	656	683	639	634	597	560
Onderwijs en Wetenschappen	29.966	35.125	33.968	32.793	31.091	28.310
Primair Onderwijs	8.072	8.913	9.009	8.845	9.127	8.609
Voortgezet Onderwijs	8.228	9.060	8.702	8.547	7.612	6.806
Middelbaar Beroepsonderwijs	5.529	6.866	6.343	5.951	5.665	5.162
Hoger Beroepsonderwijs	2.942	3.470	3.459	3.210	2.953	2.642
Wetenschappelijk Onderwijs	3.305	4.418	4.151	3.800	3.345	2.853
Onderzoekinstellingen	191	212	132	128	111	98
Universitair Medische Centra	1.699	2.186	2.172	2.312	2.278	2.140
Veiligheid	16.374	16.612	16.821	16.916	17.005	16.568
Defensie	14.047	14.103	13.818	13.455	12.899	12.243
Politie	2.327	2.509	3.003	3.461	4.106	4.325
Totaal Overheid en Onderwijs	72.085	87.674	87.686	83.857	79.292	72.409

4.2.8 Uitkeringen WAO (miljoen euro)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	459,8	423,7	381,4	377,7	370,2	354,7
Rijk	126,3	114,3	103,1	107,4	108,2	106,4
Gemeenten	303,9	282,1	254,7	246,7	238,8	226,2
Provincies	19,7	18,3	15,7	15,8	15,3	14,6
Rechterlijke Macht	3,2	2,7	2,5	2,6	2,8	2,7
Waterschappen	6,7	6,4	5,3	5,2	5,2	4,9
Onderwijs en Wetenschappen	647,5	578,4	520,6	500,7	483,3	453,4
Primair Onderwijs	255,9	234,9	212,9	201,3	194,2	189,7
Voortgezet Onderwijs	160,5	143,3	127,6	122,5	113,6	95,7
Middelbaar Beroepsonderwijs	100,5	89,1	77,3	73,3	70,5	66,4
Hoger Beroepsonderwijs	42,6	35,7	32,2	31,8	31,3	29,2
Wetenschappelijk Onderwijs	41,8	35,1	32,1	31,8	32,0	31,1
Onderzoekinstellingen	3,4	3,1	1,9	1,9	1,9	1,8
Universitair Medische Centra	42,7	37,3	36,8	38,1	39,7	39,5
Veiligheid	65,5	61,5	59,4	62,5	63,5	64,4
Defensie	33,3	34,0	34,0	36,1	36,0	36,1
Politie	32,2	27,6	25,4	26,4	27,5	28,4
Totaal Overheid en Onderwijs	1.172,9	1.063,7	961,5	940,9	917,1	872,5

4.2.9 Uitkeringen WIA (miljoen euro)

	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	3,5	12,6	21,5	32,8
Rijk	0,9	3,6	6,5	10,4
Gemeenten	2,3	8,1	13,5	20,3
Provincies	0,2	0,7	0,9	1,3
Rechterlijke Macht	0,0	0,0	0,1	0,1
Waterschappen	0,0	0,2	0,4	0,8
Onderwijs en Wetenschappen	5,8	18,9	33,9	46,6
Primair Onderwijs	2,8	9,0	15,7	23,6
Voortgezet Onderwijs	1,3	4,4	7,8	9,9
Middelbaar Beroepsonderwijs	0,6	2,3	3,8	4,8
Hoger Beroepsonderwijs	0,3	1,1	2,1	2,1
Wetenschappelijk Onderwijs	0,3	0,9	1,5	2,9
Onderzoekinstellingen	0,0	0,1	0,1	0,2
Universitair Medische Centra	0,4	1,2	3,0	3,1
Veiligheid	0,9	3,1	5,9	8,6
Defensie	0,3	1,0	2,1	3,2
Politie	0,6	2,1	3,8	5,4
Totaal Overheid en Onderwijs	10,2	34,6	61,2	87,9

4.2.10 Uitkeringen WW (miljoen euro)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	47,8	50,2	42,8	28,4	25,5	29,7
Rijk	21,1	20,6	16,4	9,9	8,0	10,4
Gemeenten	23,9	26,5	23,9	16,6	15,2	16,9
Provincies	1,7	1,9	1,6	1,5	1,6	1,6
Rechterlijke Macht	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1
Waterschappen	1,0	0,9	0,6	0,4	0,6	0,8
Onderwijs en Wetenschappen	100,3	125,5	116,0	95,4	85,4	96,1
Primair Onderwijs	28,0	42,5	43,9	39,2	35,8	37,3
Voortgezet Onderwijs	18,6	22,5	22,4	20,0	18,5	18,1
Middelbaar Beroepsonderwijs	12,3	14,4	11,7	9,5	9,5	12,4
Hoger Beroepsonderwijs	7,3	8,7	8,1	6,9	6,6	7,6
Wetenschappelijk Onderwijs	21,9	24,2	19,7	13,2	10,1	14,0
Onderzoekinstellingen	3,2	3,1	1,5	0,8	0,8	0,8
Universitair Medische Centra	9,0	10,1	8,8	5,7	4,2	5,9
Veiligheid	20,2	17,0	12,0	8,1	7,2	8,6
Defensie	15,7	12,7	8,6	5,5	4,5	5,1
Politie	4,5	4,3	3,4	2,7	2,7	3,5
Totaal Overheid en Onderwijs	168,4	192,6	170,8	131,9	118,1	134,4

4.3 Uitstroom, niet actief

4.3.1 Beëindigde uitkeringen WAO

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	3.285	3.085	2.680	2.215	1.996	1.824
Rijk	856	844	714	529	463	447
Gemeenten	2.249	2.077	1.798	1.551	1.414	1.253
Provincies	118	110	100	84	80	80
Rechterlijke Macht	15	21	17	15	13	6
Waterschappen	47	33	51	36	26	38
Onderwijs en Wetenschappen	4.666	4.409	3.775	3.155	3.013	2.794
Primair Onderwijs	1.767	1.656	1.418	1.119	1.115	1.044
Voortgezet Onderwijs	1.105	1.107	983	898	882	723
Middelbaar Beroepsonderwijs	760	697	587	483	432	447
Hoger Beroepsonderwijs	310	281	210	192	175	181
Wetenschappelijk Onderwijs	320	295	236	199	182	177
Onderzoekinstellingen	21	25	14	12	12	9
Universitair Medische Centra	383	348	327	252	215	213
Veiligheid	641	548	412	374	222	238
Defensie	338	247	236	237	142	144
Politie	303	301	176	137	80	94
Totaal Overheid en Onderwijs	8.592	8.042	6.867	5.744	5.231	4.856
Totaal Nederland	74.750	67.670	54.720	47.960	40.750	37.600

4.3.2 Beëindigde uitkeringen WIA

	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	14	42	80	112
Rijk	5	13	24	39
Gemeenten	9	25	53	65
Provincies	0	4	2	4
Rechterlijke Macht	0	0	0	1
Waterschappen	0	0	1	3
Onderwijs en Wetenschappen	42	72	113	146
Primair Onderwijs	18	30	52	59
Voortgezet Onderwijs	11	14	22	30
Middelbaar Beroepsonderwijs	5	16	15	25
Hoger Beroepsonderwijs	2	2	6	8
Wetenschappelijk Onderwijs	1	5	4	9
Onderzoekinstellingen	0	0	0	0
Universitair Medische Centra	5	5	14	15
Veiligheid	7	14	21	33
Defensie	5	5	6	15
Politie	2	9	15	18
Totaal Overheid en Onderwijs	63	128	214	291

4.3.3 Beëindigde uitkeringen WW

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar Bestuur	2.591	3.106	2.915	2.279	1.572	1.737
Rijk	1.142	1.181	996	813	533	689
Gemeenten	1.334	1.740	1.742	1.341	914	939
Provincies	73	120	105	82	86	75
Rechterlijke Macht	10	4	12	5	2	5
Waterschappen	32	61	60	38	37	29
Onderwijs en Wetenschappen	7.578	10.930	10.823	10.185	6.840	8.057
Primair Onderwijs	2.401	3.892	4.182	4.518	2.928	3.207
Voortgezet Onderwijs	1.356	1.749	1.747	1.791	1.273	1.333
Middelbaar Beroepsonderwijs	863	1.116	969	858	740	981
Hoger Beroepsonderwijs	401	642	617	589	461	561
Wetenschappelijk Onderwijs	1.612	2.261	2.150	1.604	938	1.287
Onderzoekinstellingen	218	233	154	98	69	75
Universitair Medische Centra	727	1.037	1.004	727	431	713
Veiligheid	1.953	1.976	1.553	1.136	739	788
Defensie	1.645	1.568	1.199	884	556	550
Politie	308	408	354	252	183	238
Totaal Overheid en Onderwijs	12.122	16.012	15.291	13.600	9.151	10.582
Totaal Nederland	371.140	390.820	364.440	311.100	262.780	328.610

4.4 Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld

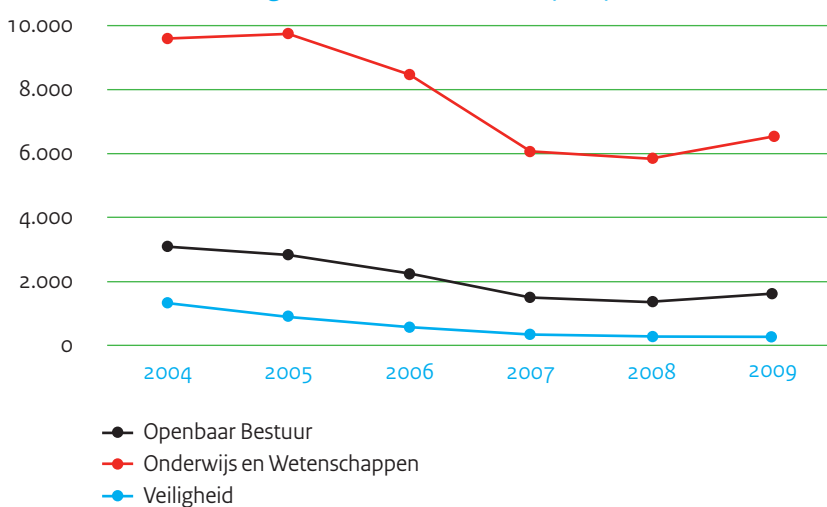
Figuur 4.1

Aantal uitkeringen ultimo, arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA)

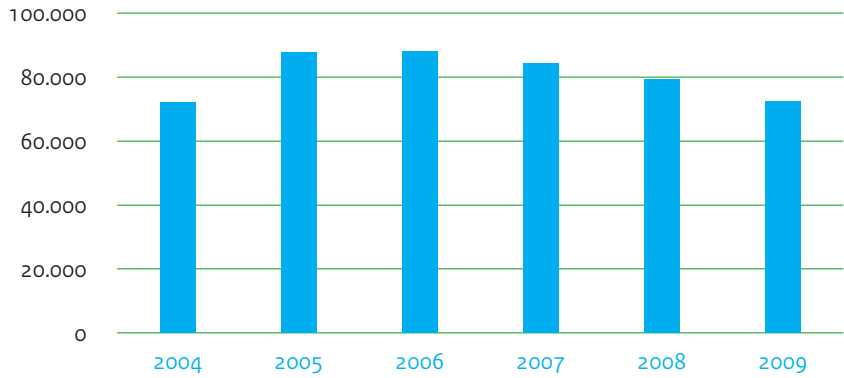
Figuur 4.2

Aantal uitkeringen ultimo, werkloosheid (WW)

Figuur 4.3

Aantal uitkeringen ultimo, prepensioen (FLO, FPU)

5

Kengetallen
arbeids-
voorwaardelijke
sectoren
Overheid en
Onderwijs

5

Kengetallen arbeids- voorwaardelijke sectoren Overheid en Onderwijs

5	Inleiding	55
5.1	Sector Rijk, werkzame personen per departement	56
5.2	Sector Rijk	57
1	Werkzame personen	57
2	Kenmerken werkzame personen	57
	Aandeel vrouwen	
	Aandeel 50 jaar of ouder	
3	Vergelijking: Sector Rijk - Openbaar Bestuur - Overheid en Onderwijs (2009)	
	Werkzame personen	57
	Aandeel: vrouw; 50 jaar of ouder; in deeltijd (%)	
	Instroom WW (per 1000 verzekerden)	
	Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	
5.3	Sector Gemeenten	58
5.4	Sector Provincies	59
5.5	Sector Rechterlijke Macht	60
5.6	Sector Waterschappen	61
5.7	Sector Primair Onderwijs	62
5.8	Sector Voortgezet Onderwijs	63
5.9	Sector Middelbaar Beroepsonderwijs	64
5.10	Sector Hoger Beroepsonderwijs	65
5.11	Sector Wetenschappelijk Onderwijs	66
5.12	Sector Onderzoekinstellingen	67
5.13	Sector Universitair Medische Centra	68
5.14	Sector Defensie	69
5.15	Sector Politie	70

5 Inleiding

Bij de overzichten in dit hoofdstuk wordt steeds een arbeidsvoorwaardelijke sector vergeleken met de sectoren in het taakveld en de gehele Overheid en Onderwijs. Op deze wijze ontstaat per sector een profiel.

Voor de toelichting van de gehanteerde begrippen wordt verwezen naar de voorgaande hoofdstukken.

5.1 Sector Rijk: werkzame personen per departement

5.1 Sector Rijk: werkzame personen per departement

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hoge Colleges van Staat	1.733	1.731	1.715	1.725	1.772	1.753
Algemene Zaken	451	494	497	491	482	495
Binnenlandse Zaken en						
Koninkrijksrelaties	2.890	3.026	3.376	3.563	3.739	4.085
Buitenlandse Zaken	3.267	3.180	3.207	3.201	3.162	3.052
Economische Zaken	3.638	3.475	3.702	3.846	3.909	4.037
Financiën	33.143	32.458	33.851	35.014	35.023	34.933
Justitie	38.884	38.770	39.792	41.126	41.405	41.305
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	7.455	7.191	7.534	7.402	7.411	7.274
Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	3.338	3.039	3.063	3.003	2.928	2.941
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	3.172	3.071	3.079	2.885	2.701	2.585
Verkeer en Waterstaat	13.268	12.138	12.389	12.620	12.648	12.809
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	4.268	4.189	4.184	4.321	4.365	3.640
Volkshuisvesting, Ruimtelijke						
Ordering en Milieubeheer	4.123	3.853	3.898	3.974	3.790	3.640
Totaal	119.630	116.615	120.287	123.171	123.335	123.599

5.2 Sector Rijk

5.2.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hoge Colleges van Staat	1.733	1.731	1.715	1.725	1.772	1.753
Departementen	117.897	114.884	118.572	121.446	121.563	121.846
Totaal	119.630	116.615	120.287	123.171	123.335	123.599

5.2.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen						
Hoge Colleges van Staat	49	50	51	51	49	50
Departementen	39	40	41	42	42	42
Aandeel 50 jaar of ouder						
Hoge Colleges van Staat	30	30	31	33	37	36
Departementen	27	27	28	30	32	35

5.2.3 Vergelijking: Sector Rijk, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2009)

	Rijk	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	123.599	327.266	974.082
Aandeel vrouwen (%)	42	44	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	35	37	36
Aandeel deeltijders (%)	27	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	6,8	6,5	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,9	2,0	1,9

5.3 Sector Gemeenten

5.3.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
< 50.000 inwoners	69.664	66.928	66.340	65.961	66.036	67.008
50.000 - 375.000 inwoners	68.823	66.298	66.377	67.455	67.221	70.433
> 375.000 inwoners	49.244	47.103	44.901	37.937	37.932	39.692
Totaal	187.731	180.329	177.618	171.353	171.189	177.133

5.3.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen						
< 50.000 inwoners	42	43	44	44	45	46
50.000 - 375.000 inwoners	42	43	43	44	45	46
> 375.000 inwoners	36	37	38	42	44	45
Aandeel 50 jaar of ouder						
< 50.000 inwoners	33	33	35	37	38	39
50.000 - 375.000 inwoners	33	33	35	36	37	39
> 375.000 inwoners	32	33	35	35	36	36

5.3.3 Vergelijking: Sector Gemeenten, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2009)

	Gemeenten	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	177.133	327.266	974.082
Aandeel vrouwen (%)	46	44	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	39	37	36
Aandeel deeltijders (%)	39	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	6,4	6,5	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,2	2,0	1,9

5.4 Sector Provincies

5.4.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	13.686	13.341	13.337	13.180	13.003	13.284

5.4.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	38	39	40	40	41	42
Aandeel 50 jaar of ouder	36	35	37	38	40	41

5.4.3 Vergelijking: Sector Provincies, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2009)

	Provincies	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	13.284	327.266	974.082
Aandeel vrouwen (%)	42	44	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	41	37	36
Aandeel deeltijders (%)	40	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	5,4	6,5	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,7	2,0	1,9

5.5 Sector Rechterlijke Macht

5.5.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	3.224	3.191	3.371	3.594	3.546	3.619

5.5.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	49	50	51	52	53	53
Aandeel 50 jaar of ouder	40	40	40	41	42	43

5.5.3 Vergelijking: Sector Rechterlijke Macht, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2009)

	Rechterlijke Macht	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	3.619	327.266	974.082
Aandeel vrouwen (%)	53	44	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	43	37	36
Aandeel deeltijders (%)	34	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	3,9	6,5	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	0,9	2,0	1,9

5.6 Sector Waterschappen

5.6.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	10.071	10.055	9.915	9.654	9.675	9.941

5.6.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	26	26	26	27	27	27
Aandeel 50 jaar of ouder	32	33	34	36	37	38

5.6.3 Vergelijking: Sector Waterschappen, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2009)

	Water- schappen	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	9.941	327.266	974.082
Aandeel vrouwen (%)	27	44	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	38	37	36
Aandeel deeltijders (%)	23	34	44
Instream WW (per 1000 verzekerden)	4,8	6,5	12,2
Instream WIA (per 1000 verzekerden)	1,9	2,0	1,9

5.7 Sector Primair Onderwijs

5.7.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Onderwijsgevend personeel (%)						87
Onderwijsondersteunend personeel (%)						13
Totaal	180.147	180.676	180.708	184.790	187.072	186.675

5.7.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	78	79	80	80	81	81
Onderwijsgevend personeel						84
Onderwijsondersteunend personeel						55
Aandeel 50 jaar of ouder	30	32	34	35	36	37
onderwijsgevend personeel						34
Onderwijsondersteunend personeel						56

5.7.3 Vergelijking: Sector Primair Onderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Primair Onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	186.675	512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	81	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	37	38	36
Aandeel deeltijders (%)	63	57	44
Instream WW (per 1000 verzekerden)	17,1	17,4	12,2
Instream WIA (per 1000 verzekerden)	2,2	1,9	1,9

5.8 Sector Voortgezet Onderwijs

5.8.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Onderwijsgevend personeel (%)						81
Onderwijsondersteunend personeel (%)						19
Totaal	101.027	100.283	100.984	106.429	105.051	106.611

5.8.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	45	47	47	49	49	49
Onderwijsgevend personeel						49
Onderwijsondersteunend personeel						52
Aandeel 50 jaar of ouder	41	41	42	42	43	44
onderwijsgevend personeel						43
Onderwijsondersteunend personeel						51

5.8.3 Vergelijking: sector Voortgezet Onderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Voorgezet Onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	106.611	512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	49	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	44	38	36
Aandeel deeltijders (%)	54	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	13,7	17,4	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,1	1,9	1,9

5.9 Sector Middelbaar Beroepsonderwijs

5.9.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Onderwijsgevend personeel (%)						63
Onderwijsondersteunend personeel (%)						37
Totaal	54.608	53.336	55.461	55.159	55.869	56.205

5.9.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2008
Aandeel vrouwen	52	52	53	53	53	53
Onderwijsgevend personeel						50
Onderwijsondersteunend personeel						60
Aandeel 50 jaar of ouder	43	44	45	47	48	50
onderwijsgevend personeel						54
Onderwijsondersteunend personeel						43

5.9.3 Vergelijking: Sector Middelbaar Beroepsonderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Middelbaar Beroeps- onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	56.205	512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	53	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	50	38	36
Aandeel deeltijders (%)	53	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	21,3	17,4	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,5	1,9	1,9

5.10 Sector Hoger Beroepsonderwijs

5.10.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2008
Totaal	33.986	34.414	35.363	38.585	40.027	42.020

5.10.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2008
Aandeel vrouwen	47	48	50	50	52	52
Aandeel 50 jaar of ouder	39	39	38	39	40	40

5.10.3 Vergelijking: Sector Hoger Beroepsonderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Hoger Beroeps- onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	42.020	512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	52	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	40	38	36
Aandeel deeltijders (%)	63	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	15,2	17,4	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,8	1,9	1,9

5.11 Sector Wetenschappelijk Onderwijs

5.11.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	51.019	48.730	49.346	49.435	51.226	54.461

5.11.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	41	42	43	43	44	45
Aandeel 50 jaar of ouder	28	28	27	28	28	27

5.11.3 Vergelijking: Sector Wetenschappelijk Onderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Weten- schappelijk Onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	54.461	512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	45	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	27	38	36
Aandeel deeltijders (%)	45	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	29,5	17,4	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,4	1,9	1,9

5.12 Sector Onderzoekinstellingen

5.12.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	2.814	2.689	2.619	2.493	2.510	2.630

5.12.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	41	31	31	32	34	33
Aandeel 50 jaar of ouder	31	26	27	29	29	29

5.12.3 Vergelijking: Sector Onderzoekinstellingen, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Onderzoek- instellingen	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers		512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	33	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	29	38	36
Aandeel deeltijders (%)	28	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	31,1	17,4	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	0,8	1,9	1,9

5.13 Sector Universitair Medische Centra

5.13.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	56.614	56.478	57.661	60.391	62.121	64.252

5.13.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen	67	67	68	68	68	69
Aandeel 50 jaar of ouder	22	22	24	25	26	27

5.13.3 Vergelijking: Sector Universitair Medische Centra, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2009)

	Universitair Medische Centra	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	64.252	512.141	974.082
Aandeel vrouwen (%)	69	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	27	38	36
Aandeel deeltijders (%)	53	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	11,7	17,4	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,1	1,9	1,9

5.14 Sector Defensie

5.14.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Burgerpersoneel	19.826	20.136	20.367	20.293	20.412	20.838
Militair Personeel	49.450	50.290	50.642	47.864	47.115	48.539
Totaal	69.276	70.426	71.009	68.157	67.527	69.377

5.14.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen						
Burgerpersoneel	22	23	23	24	24	25
Militair Personeel	9	9	9	9	9	9
Aandeel 50 jaar en ouder						
Burgerpersoneel	31	33	37	37	40	41
Militair Personeel	8	8	10	10	11	11

5.14.3 Vergelijking: Sector Defensie, Veiligheid, Overheid en Onderwijs (2009)

	Defensie	Veiligheid	Overheid en Onderwijs
Werknemers	69.377	134.675	974.082
Aandeel vrouwen (%)	14	24	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	20	24	36
Aandeel deeltijders (%)	5	17	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	8,8	6,6	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,4	1,7	1,9

5.15 Sector Politie

5.15.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Executief personeel	36.086	35.489	35.589	35.749	35.972	36.963
Administratief en technisch personeel	17.510	17.734	18.595	19.686	20.042	22.222
Aspiranten	4.215	4.843	5.307	6.043	6.232	6.113
Totaal	57.811	58.066	59.491	61.478	62.246	65.298

5.15.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel vrouwen						
Executief personeel	20	20	21	22	22	22
Administratief en technisch personeel	56	57	57	58	58	55
Aspiranten	36	36	34	34	34	35
Aandeel 50 jaar en ouder						
Executief personeel	23	25	26	28	30	32
Administratief en technisch personeel	25	27	28	29	31	33
Aspiranten	0	0	0	0	0	0

5.15.3 Vergelijking: Sector Politie, Veiligheid, Overheid en Onderwijs (2009)

	Politie	Veiligheid	Overheid en Onderwijs
Werknemers	65.298	134.675	974.082
Aandeel vrouwen (%)	35	24	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	30	24	36
Aandeel deeltijders (%)	29	17	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	4,2	6,6	12,2
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,0	1,7	1,9

6

Toelichting

6

Toelichting

6.1 Bronvermelding	73
6.2 KOSMOS	74
6.3 Legenda	74

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

6.1 Bronvermelding

Openbaar bestuur

- Sector Rijk Bron: IPA-systeem, SAP payroll
- Sector Gemeenten Bron: ABP
- Sector Provincies Bron: ABP
- Sector Rechterlijke Macht Bron: IPA-systeem, SAP payroll, ABP
- Sector Waterschappen Bron: ABP

Onderwijs en Wetenschappen

- Sector Primair Onderwijs Bron: CASO, ABP, DUO
- Sector Voorgezet Onderwijs Bron: CASO, ABP, DUO
- Sector Middelbaar Beroepsonderwijs Bron: CASO, ABP, DUO
- Sector Hoger Beroepsonderwijs Bron: CASO, ABP
- Sector Wetenschappelijk Onderwijs Bron: ABP
- Sector Onderzoekinstellingen Bron: ABP
- Sector Universitair Medische Centra Bron: ABP

Veiligheid

- Sector Defensie Bron: NSK (Nieuw Salarissysteem Krijgsmacht)
- Sector Politie Bron: PolBIS'

1 De cijfers van deze publicatie en de cijfers van sector Politie kunnen vanwege afwijkende definities kleine verschillen vertonen.

De instroom en uitstroom gegevens zijn afkomstig uit de ABP bestanden.

De gegevens betreffende ZBO's zijn afkomstig van de departementen.

De gegevens betreffende de sociale verzekeringen (WW, WAO, WIA) zijn afkomstig van UWV.

De gegevens die betrekking hebben op het opleidingsniveau zijn afkomstig uit het Personeels en Mobiliteits onderzoek (steekproef!)

De gegevens betreffende etniciteit zijn afkomstig van ABP en GBA bestanden.

De cijfers uit hoofdstuk 1 'Werkzaam Nederland' zijn afkomstig van het CBS, evenals de cijfers over werkzame personen in Nederland in hoofdstuk 3 en de sociale zekerheids cijfers over Nederland in hoofdstuk 4.

6.2 KOSMOS

Kennisbank KOSMOS

KOSMOS is de afkorting voor Kennisbank Onderzoek en Statistiek Management Openbare Sector. Het doel van KOSMOS is dat belangstellenden, zonder statistische kennis, op een eenvoudige wijze zelf tabellen kunnen maken op basis van allerlei kwantitatieve databestanden en daarnaast snel toegang hebben tot een grote hoeveelheid onderzoeksrapporten.

Wat is mogelijk met KOSMOS?

De kennisbank KOSMOS bevat zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie.

- De kwalitatieve informatie bestaat uit onderzoeksrapporten en publicaties die te maken hebben met arbeidszaken en management in de openbare sector, bijvoorbeeld: de Trendnota Arbeidszaken Overheid, Onderzoeksrapportages, maar ook publicaties op basis van het Personeels- en Mobiliteitsonderzoek.
- De kwantitatieve gegevens bestaan enerzijds uit een beperkt aantal databestanden, waaronder de Kerngegevens Overheidspersoneel. Daarnaast zijn er standaardoverzichten beschikbaar. Deze standaardoverzichten zijn kant-en-klare tabellen die u eenvoudig kunt selecteren en vervolgens kunt afdrukken of exporteren.

Het internetadres van KOSMOS is: www.kosmos-kennisbank.nl

6.3 Legenda

- : dit gegeven is niet bekend
- blanco: dit gegeven kan op logische gronden niet voorkomen of heeft zijn betekenis verloren
- < : kleiner dan
- > : groter dan

Colofon

Uitgave:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties
Directie Arbeidszaken Publieke Sector
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen:

Alexander Verbree
Telefoon (070) 426 8189
E-mail: alexander.verbree@minbzk.nl

Internet:

www.kosmos-kennisbank.nl

Ontwerp:

Grafisch Buro van Erkelens | Den Haag

Foto:

Hollandse Hoogte

DTP en druk:

Koninklijke Broese en Peereboom B.V. | Breda

Productiebegeleiding:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Grafische en Multimediale Diensten

December 2010

74307/5669-GMD53

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directie Arbeidszaken Publieke Sector

www.rijksoverheid.nl

© December 2010

47307/5669-GMD53